

Sygn. akt III Ca 1780/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Teresa Kołeczko - Waclawik

Sędzia SO Anna Hajda

Sędzia SR (del.) Marcin Rak (spr.)

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 2 kwietnia 2015 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa T. Z.

przeciwko S. J.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 18 sierpnia 2014 r., sygn. akt I C 226/13

oddala apelację.

SSR (del.) Marcin Rak SSO Teresa Kołeczko - Waclawik SSO Anna Hajda

Sygn. akt **III Ca 1780/14**

UZASADNIENIE

Powódka wniosła przeciwko pozwanej o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stanowiącego wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z 29 marca 2012 roku sygn. akt I C 376/10, zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 31 października 2012 roku sygn. akt III Ca 878/12. Podstawą żądania pozwu był zarzut potrącenia wierzytelności w kwocie 8.268,68 zł z tytułu nieprawidłowo wykonanej przez pozwaną umowy o dzieło obejmującej wykonanie prac remontowych. Zarzut ten był co prawda zgłoszony w toku postępowania, w którym powstał tytuł egzekucyjny, jednak sąd nie uwzględnił go z przyczyn formalnych.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Podniosła, że zarzut potrącenia był już badany przez sąd, że powódka nie wykazała jego zasadności oraz, że kwestionowany tytuł wykonawczy został w całości wykonany.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej 1.217 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok ten poprzedzony został ustaleniem, iż w sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. I C 376/10 ustalono, że wysokość wynagrodzenia za prace remontowe wykonane u powódki przez pozwaną wynosiła 6.562 zł, z kolei wartość szkody z tytułu wadliwie wykonanych prac remontowych wynosi 7.176,25 zł. W toku tamtego postępowania

Sąd Rejonowy dokonał oceny zgłoszonego zarzutu potrącenia wierzytelności z tytułu odszkodowania za wadliwie wykonane prace remontowe i kosztów nierozliczonych materiałów. Sąd uznał, że wierzytelność ta może być co najwyżej potrącona z wynagrodzeniem za prawidłowo wykonane prace, a nie z kwotą zasądzoną w wyroku ta bowiem stanowiła już pomniejszone wynagrodzenie odpowiadające tylko prawidłowo wykonanym pracom remontowym. Dodatkowo ocenił, że zarzut potrącenia nie był prawidłowo zgłoszony, bo pełnomocnik procesowy nie miał odrębnego umocowania do złożenia oświadczenia o skutkach materialnoprawnych.

Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że Sąd Okręgowy rozpoznając apelację od tego wyroku podzielił te ustalenia faktyczne i ocenę prawną. Sąd odwoławczy dodatkowo podniósł, że także pełnomocnik pozwanej (a powódki w tamtej sprawie) powinien mieć umocowanie do przyjęcia oświadczenia o potrąceniu w jej imieniu, inaczej oświadczenie o potrąceniu jest nieskutecznie złożone. Sąd odwoławczy zmienił rozstrzygnięcie o kosztach procesu i oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego powódka po zakończeniu postępowania w sprawie IC 376/10 ponownie złożyła oświadczenie o potrąceniu tych samych kwot tj. 7.176,25zł z tytułu odszkodowania za nieprawidłowo wykonane prace remontowe oraz kwoty 1.092,43zł z tytułu nierozliczonych materiałów budowlanych. Oświadczenie podpisała osobiście i wysłała za potwierdzeniem odbioru pozwanej i osobno jej pełnomocnikowi. Pisma dotarły do adresatów.

Wreszcie, Sąd Rejonowy ustalił, że postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie kwestionowanego tytułu wykonawczego zostało prawomocnie zakończone z powodu wyegzekwowania wierzytelności.

Uwzględniając te ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy powołał art. 840§1 pkt 2 k.p.c. jako podstawę żądania powódki i wskazał, że potrącenie skutkuje wygaśnięciem wierzytelności do wysokości wierzytelności zgłoszonej do potrącenia, a zatem może być podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego. Wywiódł, że dokonane po zamknięciu rozprawy potrącenie mogłoby być podstawą pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego gdyby zarzut potrącenia nie mógł być rozpoznany w tamtej sprawie i oceniony przez sąd wydający orzeczenie w tamtej sprawie. Powołał się na pogląd Sądu Najwyższego zawarty w uchwale z dnia 23 maja 2012 r., sygn. III CZP 16/12. Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że w postępowaniu, w którym powstał tytuł egzekucyjny zarzut potrącenia był już oceniony. Sąd rozpoznający tamto powództwo nie uwzględnił zarzutu z uwagi na brak właściwych pełnomocnictw, ale także dlatego, że zasądzona kwota stanowiła wynagrodzenie za prawidłowo wykonane prace pomniejszone o wyliczone wady zgłaszane przez powódkę (a pozwaną w tamtej sprawie) do potrącenia. Wobec tego uwzględnienie zarzutu potrącenia w sprawie o pozbawienie tego tytułu wykonawczego wykonalności byłoby naruszeniem powagi rzeczy osądzonej i podważałoby porządek prawny ustalony prawomocnym wyrokiem. Sąd Rejonowy wskazał nadto, że egzekucja na podstawie tego tytułu została prawomocnie zakończona.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka zarzucając:

- błędne ustalenie, że Sąd Rejonowy w Gliwicach w sprawie I C 376/10 ocenił już zarzut potrącenia, podczas gdy zarzut ten nie był skutecznie złożony,
- naruszenie art. 840§1 pkt 2 k.p.c. polegające na błędnym przyjęciu, że uprzednio zgłoszony zarzut potrącenia nie może być podstawą pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w sytuacji w której nie mógł być on rozpoznany we wcześniejszym postępowaniu ze względów formalnych.

Formułując te zarzuty domagała się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Z okoliczności faktycznych sprawy, niekwestionowanych w apelacji i wynikających z akt postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rybniku K. K., w sprawie Km 152/13,

bezspornie wynika, że kwestionowany przez powódkę tytuł wykonawczy został w całości wykonany. Egzekucja prowadzona w tejże sprawie na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z 29 marca 2012 roku, I C 376/10, zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 31 października 2012 roku, III Ca 878/12, została prawomocnie zakończona wobec wyegzekwowania całości roszczenia, co zostało stwierdzone przez organ egzekucyjny w postanowieniu z dnia 22 marca 2013 roku (k. 16 akt egzekucyjnych).

Fakt ten ma podstawowe znaczenie dla prawnej oceny zasadności powództwa. W jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że oparte na art. 840 k.p.c. powództwo przeciwegzekucyjne skierowane na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego może być skutecznie wniesione tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego w całości lub w określonej jego części. Dłużnik traci możliwość wytoczenia powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w całości lub w określonej części w odniesieniu do już wyegzekwowanego świadczenia. Powództwo to jest więc niedopuszczalne w części, w której wykonalność tytułu wykonawczego wygasła na skutek jego zrealizowania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 listopada 1988 r., I CR 255/88; z dnia 20 stycznia 1978 r. III CKN 310/77; z dnia 24 czerwca 1997 r., III CKN 41/97; z 4 kwietnia 2002 r. I PKN 197/01, z 14 maja 2010 r., II CSK 592/09, postanowienie z dnia 30 maja 2014 roku, III CSK 679/13).

Wobec tego, ponieważ wykonalność kwestionowanego przez powódkę tytułu wykonawczego wygasła w całości na skutek jego zupełnego wykonania w postępowaniu egzekucyjnym, niedopuszczalnym było pozbawianie wykonalności tegoż tytułu odrębnym orzeczeniem sądu.

Już więc ta okoliczność sprawiała, że zaskarżony wyrok był prawidłowy.

Nie oznacza to, że powódka definitywnie pozbawiona zostało możliwości dochodzenia roszczeń przeciwko pozwanej z tytułu ewentualnej szkody powstałej na skutek wadliwego wykonania prac budowlanych. Tym samym nie sposób stanowczo twierdzić, że wierzytelności objęte zgłoszonym zarzutem potrącenia powódce nie przysługują. Ocena zasadności tych roszczeń leży jednak poza zakresem niniejszego postępowania, a to wobec pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w toku egzekucji.

Zatem zarzuty apelacji nie mogły doprowadzić do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Z tych też względów apelacją jako bezzasadna podlegała oddaleniu, a to na podstawie art. 385 k.p.c.

SSR del. Marcin Rak SSO Teresa Kołeczko – Waclawik SSO Anna Hajda